

R O M Â N I A
Avocatul Poporului
Str. George Vraca nr. 8, Sector 1, București
www.avp.ro

Tel.: +40-21-312.71.01, Fax: +40-21-312.49.21, E-mail: avp@avp.ro
Tel. dispecerat: +40-21-312.71.34, E-mail: petitii@avp.ro

Doamnei judecător Corina Alina CORBU
Președinte al Înaltei Curți de Casație și Justiție

AVOCATUL POPORULUI
REGISTRATURĂ GENERALĂ
IEȘIRE Nr. 19887 / 3. NOV. 2020

Stimată Doamnă Președinte,

În temeiul art. 514 și următoarele din Codul de procedură civilă, vă sesizăm cu următorul

RECURS ÎN INTERESUL LEGII

privind interpretarea și aplicarea neunitară a sintagmei ”până la soluționarea contestației la executare” din cuprinsul dispozițiilor art. 719 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în sensul de a stabili dacă suspendarea executării se dispune până la soluționarea în primă instanță a contestației la executare sau până la soluționarea definitivă a acesteia.

Examinarea jurisprudenței la nivel național a relevat că instanțele de judecată nu au un punct de vedere unitar în ceea ce privește **interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 719 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în sensul lămuririi sintagmei ”până la soluționarea contestației la executare”, respectiv dacă aceasta înseamnă până la soluționarea în primă instanță a contestației la executare sau până la soluționarea definitivă a acesteia.**

I. Aspecte prealabile

Problema de drept vizând durata suspendării executării silite a mai fost discutată în cadrul întâlnirii președințiilor secțiilor civile ale curților de apel care a avut loc în perioada 19-20 noiembrie 2015, la sediul Curții de Apel Timișoara, întâlnire cu prilejul căreia participanții, în unanimitate, au împărtășit punctul de vedere al Institutului Național al Magistraturii potrivit căruia s-a apreciat că **suspendarea executării silite este limitată în timp până la momentul soluționării contestației la executare în primă instanță.**

Dispozițiile legale supuse prezentei analize au făcut obiectul sesizării înregistrate cu nr. 582/1/2019 pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept. Prin Decizia nr. 27/2019 privind examinarea sesizării formulate de Tribunalul Timiș - Secția a II-a civilă, în Dosarul nr. 24.477/325/2017, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile cu privire la următoarea chestiune de drept: "*cum se interpretează și/sau se aplică prevederile art. 719 alin. (1) din Codul de procedură civilă în ceea ce privește momentul până la care se dispune suspendarea executării silite, respectiv care este înțelesul sintagmei "până la soluționarea contestației la executare" din acest text de lege?*", respinsă ca inadmisibilă. Instanța supremă, în considerentele deciziei, a apreciat că, în realitate sesizarea urmărește interpretarea și aplicarea prevederilor art. 719 alin. (1) din Codul de procedură civilă. Astfel, în considerentele Deciziei nr. 27/2019 (pct. 32) se reține că opiniile judecătorilor diferă chiar și în cadrul circumscripției aceleiași curți de apel sau aceluiași tribunal și că dovada soluționării diferite a prezentei probleme de drept exista anterior actului de sesizare a instanței supreme. Totodată, s-a reținut că mecanismul de unificare al hotărârii prealabile nu mai poate fi utilizat, câtă vreme nu se pune problema lămuririi unei chestiuni de drept cu caracter de noutate care să facă obiect al sesizării, **ci se semnalează necesitatea asigurării unei interpretări și aplicări unitare a legii de către toate instanțele judecătorești, scop care se poate atinge numai prin formularea unui recurs în interesul legii.**

II. Dispozițiile legale supuse interpretării Înaltei Curți de Casație și Justiție au următorul conținut: "*Până la soluționarea contestației la executare sau a altei cereri privind executarea silită, la solicitarea părții interesate și numai pentru motive temeinice, instanța competentă poate suspenda executarea. Suspendarea se poate solicita odată cu contestația la executare sau prin cerere separată.*"

III. Soluții date de către instanțele de judecată problemei de drept în cauză

Urmare a demersurilor întreprinse de instituția Avocatul Poporului în vederea identificării hotărârilor judecătorești relevante în practica instanțelor judecătorești, s-a constatat faptul că nu există un punct de vedere unitar asupra chestiunii de drept supusă atenției, **fiind identificate două orientări:**

1. Într-o primă orientare jurisprudențială¹, s-a apreciat că suspendarea executării silite își menține efectele până la soluționarea contestației la executare în primă instanță.

Anexa nr. 1 – Decizia civilă nr. 83/AC/24.02.2020 a Tribunalului Neamț- Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal, pronunțată în Dosarul nr. 3249/321/2019/a1; Decizia civilă nr. 476/AC/270.09.2019 a Tribunalului Neamț- Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal, pronunțată în Dosarul nr. 541/321/2019/a1; Decizia nr. 1023/2018/25.09.2018 a Tribunalului Bacău- Secția a II-a civilă și de contencios administrativ și fiscal, pronunțată în Dosarul nr. 20889/180/2017/a1; Încheierea din data de 9.06.2020 a Judecătoriei Drobeta-Turnu Severin, pronunțată în Dosarul nr. 3100/225/2020; Decizia civilă nr. 623/A/16.09.2019 a Tribunalului Bihor - Secția I civilă, pronunțată în Dosarul nr. 497/255/2019; Decizia civilă nr. 284/LP/09.04.2019 a Tribunalului Bihor - Secția a II -civilă, pronunțată în Dosarul nr. 393/111/2019; Decizia civilă nr. 1064/A/26.10.2017 a Tribunalului Vâlcea-Secția I civilă, pronunțată în Dosarul nr. 6629/288/2017/a1; Decizia civilă nr. 1145/2017 a Tribunalului Mureș- Secția civilă, pronunțată în Dosarul nr. 6705/320/2017/a1; Decizia civilă nr. 327/22.06.2020 a Tribunalului Arad- Secția I civilă, pronunțată în Dosarul nr. 2057/55/2020; Sentința civilă nr. 1288/13.02.2018 a Judecătoriei Sector 3 București – Secția civilă, pronunțată în Dosarul nr. 25960/301/2017, definitivă; Încheierea din data de 17.01.2017 a Tribunalului București-Secția a IV-a civilă, pronunțată în Dosarul nr. 44297/3/2016; Decizia civilă nr. 199/A/2019 a Curții de apel Cluj – Secția I civilă, pronunțată în Dosarul nr. 1315/100/2019.

Argumentele care au stat la baza acestei opinii sunt următoarele:

Legiuitorul, în lipsa unei mențiuni exprese, în sensul necesității unei soluții definitive, sintagma până la soluționarea contestației la executare nu poate privi decât momentul dezlegării în primă instanță a contestației la executare, hotărârea dată de instanța de executare, având, natura juridică a soluționării contestației. Această interpretare a sintagmei "până la soluționarea contestației la executare" este corelată logic și cu efectele produse asupra contestației la executare de hotărârea în primă instanță.

De asemenea, se apreciază că, potrivit art. 651 alin. (4) din Codul de procedură civilă, în măsura admiterii contestației la executare, această hotărâre este executorie, astfel că mai este necesar efectul suspensiv de executare al încheierii pronunțate în temeiul art. 719 alin. (1) din Codul de procedură civilă, actele de executare fiind lovite de sancțiunea nulității. În altă ordine de idei, soluția de respingere a contestației la executare, după administrarea probatoriului adecvat și cercetarea fondului, nu mai justifică menținerea efectului suspensiv de executare al încheierii pronunțate în temeiul art. 719 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

2. În cea de a doua orientare de jurisprudență², instanțele de judecată au avut o abordare diferită apreciind că *suspendarea executării silite își menține efectele până la soluționarea definitivă a contestației la executare.*

În acest sens, s-a argumentat că, dacă s-ar admite teza contrară, ar trebui să fie recunoscut dreptul părții interesate de a formula cererea de suspendare și direct în fața instanței de apel. Or, jurisprudența este constantă în a aprecia că asemenea cereri sunt inadmisibile, pentru că, altfel, încheierea pronunțată de instanța de apel în suspendare ar fi, la rândul său, susceptibilă de apel, ceea ce ar presupune ca instanța superioară celei care judecă apelul declarat împotriva hotărârii pronunțate asupra contestației la executare să soluționeze, la rândul său, apelul formulat împotriva unei hotărâri pronunțate de instanța de apel, ceea ce este contrar principiilor procedurii civile.

Ca atare, s-a reținut faptul că soluționarea cererii de suspendare a executării silite presupune în mod necesar existența unei contestații la executare, până la soluționarea căreia se solicită suspendarea executării, aceasta fiind o condiție prealabilă prevăzută de lege pentru admisibilitatea cererii, în absența căreia nu se mai impune examinarea motivelor temeinice invocate de contestator pentru suspendare.

² **Anexa nr. 2-** Încheierea din data de 19.02.2018 a Judecătoriei Mediaș- Secția generală, pronunțată în Dosarul nr. 211/257/2018, definitivă; Încheierea din data de 01.03.2018 a Tribunalului Covasna – Secția civilă; Decizia civilă nr. xxx/5.04.2018 a Tribunalului Covasna- Secția civilă; Decizia nr. 194/14.03.2019 a Tribunalului Dâmbovița - Secția a I civilă, pronunțată în Dosarul nr. 10813/315/2018; Decizia nr. 183/19.03.2019 a Tribunalului Dâmbovița - Secția a I civilă, pronunțată în Dosarul nr. 9728/315/2019; Încheierea din data de 16.05.2018 a Judecătoriei Săveni, pronunțată în Dosarul nr. 2646/297/2018; Încheierea din data de 13.11.2019 a Judecătoriei Fălticeni, pronunțată în Dosarul nr. 3150/227/2019; Încheierea din data de 06.12.2019 a Judecătoriei Brăila – Secția civilă; Încheierea din data de 23.08.2018 a Judecătoriei sectorului 5 București- Secția a II-a civilă, pronunțată în Dosarul nr. 4728/302/2018, definitivă; Încheierea din data de 26.06.2019 a Judecătoria sectorului 5 București- Secția a II-a civilă, pronunțată în Dosarul nr. 6245/302/2019, definitivă; Sentința civilă nr. 724/2019 a Judecătoria Șimleu Silvaniei, pronunțată în Dosarul nr. 2196/309/2018, definitivă; Încheierea din data de 26.10.2018 a Judecătoriei Hârșova- Secția a II-a civilă, pronunțată în Dosarul nr. 1383/842/2018, definitivă; Decizia civilă nr. 436/16.06.2020 a Tribunalului Suceava -Sentința I civilă, pronunțată în Dosarul nr. 4505/285/2019*.

IV. Opinia Avocatului Poporului

Avocatul Poporului apreciază că, în lipsa unei mențiuni exprese a legiuitorului în sensul necesității existenței unei soluții definitive, sintagma „*până la soluționarea contestației la executare*“ nu poate privi decât momentul dezlegării în primă instanță a contestației la executare, hotărârea dată de instanța de executare având, în mod incontestabil, natura juridică a unei „*soluționări a contestației*“.

În accepțiunea legiuitorului, scopul suspendării executării în cadrul contestației la executare este acela de a pune la dispoziția debitorului posibilitatea de a preîntâmpina producerea unor prejudicii grave, iremediabile, efect al continuării executării pornite în mod nelegal.

De altfel, ori de câte ori legiuitorul a stabilit, drept moment-limită al unei măsuri, data rămânerii definitive a unei hotărâri, a folosit o exprimare explicită în acest sens.

Această modalitate de interpretare trebuie corelată logic și cu efectele produse de hotărârea pronunțată, în primă instanță, asupra contestației la executare. Astfel, în măsura admiterii contestației la executare, această hotărâre este executorie, potrivit dispozițiilor art. 651 alin. (4) din Codul de procedură civilă, astfel că nu mai este necesar efectul suspensiv de executare al încheierii pronunțate în temeiul art. 719 alin. (1) din Codul de procedură civilă, actele de executare fiind lovite de sancțiunea anulării.

Mai mult, o nouă cerere de suspendare poate fi formulată în calea de atac a apelului, cu îndeplinirea cerințelor legale, până la soluționarea definitivă a căii ordinare de atac, partea având, de asemenea, posibilitatea de a formula și o cerere de suspendare provizorie a executării silite în apel, în condițiile art. 719 alin. (7) din Codul de procedură civilă.

În măsura în care contestatorul urmărește suspendarea executării silite și pe parcursul judecății în calea de atac, având în vedere că încheierea prin care s-a soluționat contestația la executare în primă instanță este executorie, potrivit art. 651 alin. (4) din Codul de procedură civilă, acesta va putea solicita în calea de atac suspendarea executării provizorii a încheierii prin care a fost soluționată contestația la executare în primă instanță, făcând aplicarea dispozițiilor art. 450 din Codul de procedură civilă.

Deși contestația la executare nu este indisolubil legată de posibilitatea suspendării executării silite, dat fiind faptul că simpla formulare a contestației nu produce efectul suspensiv al executării, legiuitorul alături de cererea principală posibilitatea formulării unei asemenea contestații care să aibă un efect întreruptiv al procedurii execuționale.

Astfel, considerăm că art. 719 alin. (1) din Codul de procedură civilă trebuie interpretat în sensul că măsura suspendării executării silite se dispune până la soluționarea în primă instanță a contestației la executare sau a altei cereri privind executarea silită, iar nu până la soluționarea definitivă a cererii principale.

Pentru ipoteza în care cererea principală este admisă (contestația la executare în cazul de față), aplicându-se art. 651 alin. (4) C. proc. civ., încheierea este executorie, motiv pentru care, odată cu pronunțarea primei instanțe pe fondul cauzei, executorul judecătoresc va trebui să se conformeze acestei hotărâri chiar nedefinitive. Drept urmare, temeiul va fi reprezentat tocmai de această soluție a primei instanțe date pe fondul cauzei. În schimb, dacă este respinsă cererea principală, executarea ar trebui reluată de îndată în lipsa altor dispoziții ale instanței.

În literatura de specialitate³, s-a reținut că „*În cazul admiterii contestației la executare, întrucât, potrivit art. 651 alin. (4) din Codul de procedură civilă, încheierea instanței de executare are caracter executoriu și, deci, executorul judecătoresc trebuie*

³ Colectiv, BOROI Gabriel, Codul de procedura civilă comentat, Ed. Hamangiu 2016

să se conformeze de îndată măsurii dispuse prin această încheiere, prin cererea de apel sau distinct în tot cursul judecății în apel, partea interesată va putea solicita suspendarea executării provizorii a acestei încheieri. Un raționament asemănător poate fi făcut și în ipoteza respingerii contestației la executare. Spre exemplu, caracterul executoriu al încheierii de respingere a contestației debitorului ar însemna că executarea trebuie reluată de îndată, însă, dacă debitorul apelează încheierea, solicitând și suspendarea executării acesteia, admiterea cererii de suspendare a executării încheierii nu înseamnă altceva decât menținerea suspendării executării silite dispuse de prima instanță.”

În plus, textul de lege în cauză are în vedere faptul că suspendarea executării silite subzistă până la soluționarea în primă instanță a contestației la executare, având în vedere că prima instanță nu poate dispune cu privire la suspendarea contestației la executare decât până la momentul dezinvestirii sale.

Prin urmare, **Avocatul Poporului apreciază că interpretarea și aplicarea sintagmei „până la soluționarea contestației la executare” din cuprinsul art. 719 alin. (1) din Codul de procedură civilă, este în sensul că suspendarea executării silite este limitată în timp până la momentul soluționării în primă instanță a contestației la executare.**

Luând în considerare aspectele expuse, vă adresez rugămintea de a constata că problema de drept prezentată a primit o soluționare diferită din partea instanțelor judecătorești și, printr-o decizie obligatorie, să stabiliți modul unitar de interpretare și aplicare a dispozițiilor legale incidente.

Vă asigur, Stimată Doamnă Președinte, de întreaga mea considerație,

Avocatul Poporului,

